

Korona-viruset, leversyke og transplanterte – tiltak og balanse

Nå har vi kommet noe lengre i forløpet Covid-19 (SARS-CoV-2) koronavirus epidemien. Myndighetene har innført sosial distansering for å bremse utviklingen av epidemien. Vi støtter opp om dette og de rådene folkehelseinstituttet gir

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/risikogrupper/>.

Fremdeles går rapportene ut på at barn i mindre grad enn voksne blir alvorlig syke selv om det forekommer enkelte tilfeller. Barn kan overføre smitte og derfor er det viktig at barn og unge også følger rådene fra FHI.

Når det gjelder barn med leversykdom og transplanterte barn knytter hovedtyngden av erfaringene seg foreløpig til rapporter fra Bergamo i Italia. I dette området er det mange pasienter som har testet positivt for Covid-19 og mange voksne er innlagt på sykehus for dette. Bare et fåtall immunosupprimerte barn har testet positivt for koronavirus, og ingen har så langt fått alvorlig sykdom. Samlet sett ser det foreløpig ikke ut til at barn med leversykdom og transplanterte barn er spesielt utsatt.

Det Europeiske referansenettverket for sjeldne leversykdommer (ERN RARE-LIVER) har også publisert erfaringer og anbefalinger om koronavirus epidemien (<https://rare-liver.eu/news/detail/information-for-patients-corona-virus>) og det samles nå erfaringer fra hele Europa i dette nettverket.

Vi ønsker å understreke at det er viktig at man fortsetter med å ta medisiner som vanlig i denne perioden. Det er ikke holdepunkter for at barn som tar immundempende medisiner er mer utsatt for alvorlig sykdom pga koronavirus. Hvis man slutter å ta immundempende midler kan det føre til varig skade på det transplanterte organet eller på leveren for de som bruker immundempende medisin av annen årsak. Har du spørsmål så kontakt legen din.

Når det gjelder kontroller og oppfølging er vi i en fase som er krevende. Mange kontroller som kan vente har blitt utsatt og noen konsultasjoner har blitt erstattet av telefonkonsultasjoner. Dette kan fungere fint for noen. Samtidig tror vi nå at denne situasjonen vi er i kan vare en stund. Det betyr at det er en vanskelig balansegang mellom å utsette kontroller som kan vente og gjennomføre de kontrollene som er nødvendig. Denne balansegangen må vi gjøre i samarbeid - mellom pasient, foreldre og helsevesen. Vi må unngå at vi utsetter nødvendig oppfølging. Etter hvert som vi nå får mer erfaring med

denne uvante situasjonen får vi gradvis bedre systemer. Det er nå stor aktivitet for å legge til rette på sykehus for at pasienter skal få gjennomført sine kontroller med liten risiko for å bli smittet. Mange vil motta en telefon eller melding før kontroll slik at man kan avklare om pasienter og foreldre har symptomer på luftveisinfeksjon på forhånd. Dessuten vil det ved noen sykehus være helsepersonell som spør alle før de kommer inn på sykehuset for å unngå at smitte spres. Karantenereregler over kommunegrenser skal ikke være til hinder for at barn får gjennomført nødvendige kontroller.

Hvis man skulle ha mistanke om at leversyke eller levertransplanterte barn kan være smittet eller syke, tar man kontakt med lokal barneavdeling på telefon og avtaler oppfølging og eventuell testing. Vi ber om at Rikshospitalet blir informert om leversyke og levertransplanterte barn som får påvist koronavirus, slik at vi kan diskutere behandling og samle erfaringene underveis.